

Ar makšķeri jūrā.

Lai uz ledus droši.

2. lpp.

3. lpp.

4. lpp.

Vaislinieku zvejai labi rezultāti

Ventas
lejtecē
Ventspils
novadā tiek
zvejoti lašu
un taimiņu
vaislinieki,
un liela daļa
noslaukto
ikru jau
nonākusi
zivaudzē-
tavas Tome
filiālē
Pelčos.

Vaislinieku zveja notiek pēc zivju resursu mākslīgās atražošanas plāna. No šogad nozvejotajiem vaisliniekiem plānots izaudzēt un dabiskajās ūdenstilpēs ielaist vismaz 860 000 lašu un 400 000 taimiņu mazuļu. Pelču zivaudzētavas vadītājs Valdis Plaudis stāsta, ka inkubatoros jau ielaists ap 300 000 lašu ikru, no kuriem pēc pusgada izšķilsies un sāks augt jaunās zivtiņas. Daudzums noteikts, mērot, cik oliņu ir vienā litrā, un ņemot vērā zinātniskos pētījumus noteikto dabisko atbirumu. No šī rudens guvuma pēc pusotra gada Ventā atkal nonāks ap 150 000 lašu mazuļu. Savukārt taimiņu nozveja tikai sākoties. Lasis Ventā sastopams visu gadu, bet tas intensīvi nārsto no oktobra otrās puses līdz novembra beigām, un tad sāk rosīties taimiņi. Lai abas sugas no jūras nāktu upē, jāpūš rietumvējam, jābūt pietiekamam ūdens līmenim un temperatūrai. „Jāņem vērā, ka nozvejai upē ir ierobežots posms un maluzvejnieki joprojām ir problēma. Mēs visas noķertās zivis nepaturam, vaislai neatbilstošās tiek atlaistas atpakaļ,” norāda V.Plaudis.

Ikru iegūšanai šoruden vajadzēs nozvejot ap 900 laša un 620 taimiņa vaislinieku.

Daina Tāfelberga
Pelču
zivaudzētavas
arhīva foto

Zivis ķer kopš bērnības

Jūrkalnieks Juris Krafts spriež, ka sacensībās bušu minimālo izmēru vajadzētu palielināt vismaz līdz 20 cm: „17 centimetru gara nav pat īsti ēdama. Kāda jēga tādu ķert? Lai pēc tam izmestu!”

Jūras makšķerēšanas čempionātā Jūrkalnē nupat startēja arī vietējā komanda *Vecīt, tev copē!* jeb Juris Krafts un Ingus Antonovičs, kurš sacensībās piedalījās, kolēģa pierunāts. Abu loms – 5,11 kg, izcīnīta 46. vieta.

VISLABĀK AR PLUDIŅMAKŠĶERI

„Pirmoreiz makšķeri rokā paņēmu Dundagā, kur es uzaugu, tad man bija kādi septiņi gadi,” atceras Juris. „Makšķerēt mani iemācīja bobslejists Otomārs Rihters, viens no slavenā latviešu četrinieka, kuru pilotēja Zintis Ekmanis. Makšķerēt man nozīmē ne tik daudz iegūt zivis, cik atpūsties. Pārāk regulāri tik pie ūdens neizdodas, jo daudz visādu darbu, bet vismaz rudnī uz butēm cenšos aiziet, cik vien bieži var. Tomēr mīļākais veids, kā makšķerēt, ir ar pludiņmakšķeri dīķī, ezerā vai upē. Jūrkalnē dīķu un ezeru nav, bet ir gadījies Rīvas upē ķert foreles, līdakas, sapalus, asarišus, zušus. Vislabākais makšķerēšanai, manuprāt, ir Alsungas ezers: mierīgs, kluss, var dzirdēt katru vardītes kurstieni... Zivis parasti iztīru turpat – mājās iekšas un zvīņas nenesu.”

Dīvainākais, ko Juris noķēris jūrā, – vairāk nekā 2 kg breksis. „Pirmkārt, noķēru to ar grunteni, otrkārt, brekšiem jūrā it kā nevajadzētu būt, tomēr tie tur ir – šad un tad gadās arī tīklos,” viņš skaidro.

„JĒGADĪJĀS BADA VĒJŠ”

Lūgts padalīties bušu ķeršanas niansēs, J.Krafts atklāj: „Rudenī tās ķeras cauru diennakti, bet pavasarī, kad sāk baroties un nāk tuvāk pie krasta, šīs zivis ir cimperlīgākas. Ēsmu topā ir garneles (tās jāpērk ar visu čaulu – lobītās ir pārāk mīkstas un neturas uz āķa), arī reņģes.

Bute ir plēsēja – ēd pat savējos. Ir gadījies, ka garneles beidzas, tad sagriežu buti un lieku uz āķa – ķeras tikpat labi.

Vissliktāk ķeras austrumu vējā – ne velti to sauc par bada vēju. Arī čempionāta laikā pūta austrums, un rezultāti bija diezgan

knapi. Mēs ar Ingu Antonoviču pa visu garo dienu noķērām nedaudz virs pieciem kilogramiem – ļoti pieticīgi. Svarīga arī veiksmē izlozē. Tiem, kuriem iepretī gadījās bedres, sēkļa padziļinājums vai kantes, ķērās diezgan labi. Jūra pēc lielās atkāpšanās pamatīgi mainījies: kur agrāk bija sēkļi, tagad ir gluds dibens, un otrādi. Vieniem mūsu kaimiņiem nepaveicās vispār – viņu sektorā bija divi milzīgi smilšu sanesumi 20 metru diametrā,

un šie palika bez zivīm. Rietumu vējš ir sliktāks ar to, ka atnes zāles, jo vairāk esi noņēmis ar jūras tīrīšanu nekā makšķerēšanu. Vislabākais ir ziemeļu vējš, sevišķi, ja tas stiprs – butei patīk nemierīga jūra, jo tad barība neguļ uz grunts, bet staigā ūdenī.”

EKIPĒJUMU NEPĀRSPILĒ

Kādu makšķeri izvēlas Juris? „Pēc iespējas vienkāršāku. Citi pērk speciālus jūras kātus un spoles, mētā 200 gramu atsvarus, bet tas ir tik nogurdinoši! Mans favorīts ir viegls karpus kāts, viegla, tieva 0,28 mm aukla un atsvari no 55 gramiem un uz augšu. Sistēmas sienu pats – veikalā nopērkamās ar visām metāla pavadām ir pārāk neveiklas. Gruntene jāmet vismaz 40–50 metru no krasta, bet es esmu aizmetis pat 120. Īpašu apģērbu neesmu centies sagādāt – tā kā dzīvoju pie pašas jūras, varu palikt mājās, ja laiks galīgi riebīgs. Svarīgākais ir izvēlēties siltu, bet labi elpojošu apakšveļu, lai nesasvīstu un pēc tam nenosaltu. Bet, ja kāds uz Jūrkalni makšķerēt brauc no Daugavpils vai Lietuvas vidienes, tam pamatīgi jāsatavojas, jāparedz vissliktākie varianti. Labāk paņemt līdz ko lieku nekā par maz.”

Juris Lipsnis
Ingus Antonoviča arhīva foto

Ar makšķeri jūrā

77 komandas Jūrkalnē sacentās tradicionālajā jūras makšķerēšanas festivālā, kas vienlaikus bija 6. Latvijas čempionāts tautas klasē.

KAM SPORTS, KAM IZKLAIDE

Sacensībām bija ierādīts ap 3 km piekrastes posms – no starta vietas *Ozoliņos* (uz Liepājas pusi aiz Muižpītes ietekas) līdz centra pludmalei un vēl nedaudz uz Ventspils pusi. Kur komandas (pa diviem cilvēkiem) makšķerēs, to noteica izloze, un katrai tika pa 40 m. Dalībniekam drīkstēja būt divas makšķeres ar trim āķiem.

„Pieteicās 82 komandas, bet piecas neieradās,” pastāstīja sacensību tiesnese Marita Jēkabsons. „Iespējams, nobijās no laika apstākļiem – Rīgā bija uzsnigusi bieža sniega kārtā. Jūrkalnē laiks gan bija diezgan labs, lai arī vējains (samērā stiprais vējš pūta no krasta). Minimālā izmēra kontrolei izsniedzām pa šķīvītim 17 cm diametrā – pēc noteikumiem mazākas ķert

nedrīkst. Varēja redzēt, kuri tiešām centās sasniegt labāku rezultātu un kam sacensības bija drīzāk laba laika pavadīšana: vieni noķertās zivis meta zemē, lai steidzīgi uzliktu svaigu ēsmu, citi visu izbaudīja nesteidzīgi.”

Sacīkstes sākās desmitos no rīta, beidzās astoņos vakarā. Turpat nosvērts katras komandas loms, un makšķernieki varēja doties uz *Ozoliņiem* mieloties ar karstu zivju zupu.

Uzvarētāji izvilka 17 kg bušu, savukārt atļautais loms katram cilvēkam bija 10 kg. Piešķirtas vairākas speciālbaldas, piemēram, tam, kurš noķēra 114 g lucīti, Valmieras meiteņu komandai *Muris un draugs* par radošu noformējumu, un puisiem, kuri no mucas uztaisījuši ratiņus inventāra vešanai pa krastu.”

UZVAR SESTAJĀ PIEGĀJIENĀ

Komanda *Brēča Forever* (Sandis Greiers un Askolds Pukjans) par uzvaru bija priecīga, jo sacensībās piedalās jau sesto gadu. Rezultāts – 17,09 kg zivju. Otrajā vietā *Kolkas makšķerēšanas klubs* (Oskars Sproģis un Māris Grīnpukals) ar 14,44 kg, trešajā – *Divarpus vīru* (Andris Jēkabsons un Zintis Graikste) ar 12,6 kg. Tikai komanda *Fiška* palika bez loma. Kopējais guvums šoreiz bijis krietni mazāks nekā pirmajos čempionātos, kad bušu kopsvars pārsniedza tonnu.

„Rīta pusē ķērās diezgan labi, bet pēc tam gandrīz nemaz,” atzina jūrkalnieks Ingus Antonovičs no komandas *Vecīt, tev copē!* (46. vieta, 5,11 kg). „Manuprāt, rezultātu mazāk izšķīra prasme, vairāk veiksmē: ja paveicās

izlozēt vietu, kur jūrā ir bedre, butes nāca, bet dažus metrus sāpus varēja palikt pilnīgi bešā.”

Festivālu rīkoja biedrība *Jūrkalnes dzintarkrasts* un pagasta pārvalde, bet valsts čempionātu – Latvijas Makšķerēšanas sporta federācija, kas sadarbojās ar Ventspils novada domi un SIA *Salmo*. Galvenais tiesnesis – Egils Draudiņš.

Jūras makšķerēšanas sacensības Jūrkalnē 5. novembrī.

Juris Lipsnis, Latvijas Makšķerēšanas sporta federācijas arhīva foto

Vilinošais, bet mātīgais ledus

Lai mazinātu nelaimes gadījumus uz ledus, likums pašvaldībām ļauj noliegt cilvēkiem staigāt pa noteiktu aizsalušu ūdenskrātuvi, savukārt glābēji apliecina – cilvēki nav saprātīgi, jo sezonā ik mēnesi nākas vilkt spectērpus un steigties uz izsaukumu.

LABS JURIDISKS RĪKS

Kuldīgas novada domes administratīvās komisijas priekšsēdis Rinalds Gūtpeles uzskata, ka Zemes pārvaldības likuma norma vēl ir pavisam jauna un sarežģīti pateikt, kā tā tiks ieviesta: „Tas atkarīgs arī no laika apstākļiem. Likums ir labs juridiskais instruments, jo bieži vien cilvēki paši par savu drošību un dzīvību nerūpējas, toties nekavējas jautāt: „Ak, uz ledus nedrīkst iet? Bet kur tas rakstīts?””

Kuldīgas novadā neesot tik aktuālu problēmu kā, piemēram, Kurzemes piekrastē pie Rīgas jūras līča. „Bīstamākās vietas ir tur, kur pulcējas daudz cilvēku, un mūsu gadījumā tā ir Venta pilsētā un tās apkārtnē. Allaž bīstams ir pirmais un pēdējais ledus. Ļoti iespējams, ka kāds onkulis makšķernieks labi zina un saprot, ko dara, bet to noskatās puikas un seko šim piemēram. Pirms gadiem divdesmit tāds notikums bija un divu puiku pēdas pazuda Ventas ledū. Vienu pēc tam atrada, otru vairs ne,” atceras R.Gūtpeles.

Skrundas novada pašvaldības izpilddirektors Guntis Putniņš uzskata, ka tur šī problēma nav

bijusi aktuāla; ja tāda situācija radīsies, pašvaldība pieņems saistošos noteikumus.

IKVIENAM JĀBŪT UZMANĪGAM

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Kuldīgas nodaļas komandiera pienākumu izpildītājs Ingus Mellers saka: glābt ielūzušos iznāk diezgan bieži – sezonā aptuveni reizi mēnesī. Glābējiem esot viss nepieciešamais inventārs un prasmes, lai izvilktu ledū ielūzušus cilvēkus. „Tie ir gan bērni, gan makšķernieki. Situācijas un cietušie – atšķirīgi. Piemēram, visu mūžs kāds pieredzējis zemledus makšķernieks ievērojis piesardzību, tomēr kādā reizē bijis pārgalvīgs.”

Palīdzēt cenšoties arī citi cilvēki, bet teorētiskās zināšanas, kā tas darāms, satraukumā visbiežāk piemirstas, tāpēc citreiz jāglābj gan ielūzušais, gan viņa glābējs. Bijis arī tā, ka palīgs iet bojā. „Nepārvērtējiet savus spēkus! Atcerieties, ka cilvēkam aukstajā ūdenī jūs reizēm esat pēdējā cerība, un tas var kļūt bīstami pašiem,” glābējs mudina riskanto situāciju nopietni izvērtēt.

No pērnā decembra līdz šīgada martam no Latvijas ūdenstilpēm izvilkti 24 nosliktušie, izglābti 11 cilvēki. Šomēnes izglābts bērns un trīs makšķernieki.

DROŠĪBAI UZ LEDUS

Dodoties makšķerēt:

- labāk, ja līdzi dodas vēl kāds;
- līdzi jāņem uzlādēts telefons, kas ievietots ūdens necaurlaidīgā iepakojumā;
- vajadzīgas rezerves drēbes, termoss ar siltu un saldu tēju;
- mājiniekiem iespējami precīzi jānorāda makšķerēšanas vieta, atgriešanās laiks.

Ledus vienmēr būs plānāks un trauslāks:

- upju sašaurinājumos, kur strau-me ātrāka;
- zem tiltiem;
- pie krastiem un tur, kur aug niedres;
- tur, kur zem ledus redzami tumši priekšmeti;
- kanalizācijas un strautu ietekās;
- auksto avotu vietās.

Ja gadās ielūzt:

- skaļi jāsauc palīgā, apkārtnējiem jāzvana uz 112;
- jācenšas saglabāt mieru, stabilizēt elpošanu;
- paša spēkiem izkļūstot no ielūzuma, no bīstamās vietas jāvirzās prom rūpus;
- makšķernieki aicināti jau laikus sarūpēt īpašus ledus ākus jeb irbuļus (var pagatavot arī mājās, izmantojot koka gabalus un naglas), ar kuriem var ieķerties ledū un tā izvilkt sevi ārā.

KĀ IELŪZUŠAJAM PALĪDZĒT

- Jātuvojas rūpus vai guļus, bet ne līdz pašai ielūzuma vietai. No 2 līdz 5 m attāluma jāpamet aukla, sasieti apģērba gabali, garš koks, cits priekšmets. Ja glābēji ir vairāki, vienam no otra jāatrodas vismaz pāris metru attālumā;
- pa tālruni 113 nekavējoties jāizsauc ātrā palīdzība;
- no ūdens izvilktais jānovieto siltā telpā vai vismaz aizvējā tā,

lai ķermenim ir mazāka saskare ar ledu, jāatbrīvo no mitrajām drēbēm, silti jāsedz, var izmantot folijas segu no auto aptieciņas. Nedrīkst sildīt strauji. Ja vien cilvēks ir pie apziņas un spēj pakustēties, viņš droši to var darīt;

- jāpiedāvā silta tēja ar cukuru, bet ne alkohols, jo tas dod mānīgu sajūtu, ka kļūst siltāk. Patiesi-

bā alkohols perifēros asinsvadus paplašina un veicina atdzišanu;

- ja stāvoklis ir smags, bez vajadzības nekustināt viņa rokas un kājas, nemasēt, nesēdināt un necelt stāvus. Ja cilvēks zaudē samaņu, noteikti (!) jāatdzīvina, līdz ierodas glābēji vai mediķi.

Vija Zariņa
Aivara Vētrāja foto

JAUNS LIKUMS

Zemes pārvaldības likumā septembrī apstiprināti grozījumi, ko rosināja Iekšlietu ministrija. Tie piešķir pašvaldībām tiesības aizliegt atrasties uz iekšzemes publisko un citu tās valdījumā esošo ūdeņu ledus, kur cilvēka dzīvība un veselība var tikt apdraudēta. Pašvaldība izvērtē iespējamo apdraudējumu, pulcēšanās intensitāti, laika apstākļus un to prognozes, kā arī to, vai veidojas pietiekami izturīga ledus kārta.

Ekipējums nav tik dārgs kā dzīvība

Makšķernieks un čopes lietu pārdevējs Adrians Žerebcovs ikvienam zemledus makšķerniekam atgādina: ja domājat ne tikai par sevi, bet arī ģimeni un draugiem, tad pirms došanās uz upi vai ezeru jāsigādā drošs ekipējums.

Tā kā blītkotāji ir pārdroši ļaudis, apģērba ražotāji par viņiem domājuši īpaši. Peldošie kostīmi vai kombinezoni neļauj nogrimt tam, kurš ielūzis ledū, pārkrītis pāri laivas bortam vai citādi nonācis ūdenī. Pat labam peldētājam aukstumā vai ziemā zem ledus grūti cīnīties ar straumi. Tērpi ir dažādos toņos – sarkani, dzelteni, koši balti – ar atstarojošiem elementiem. Visiem Eiropas Savienībā izplatītajiem iešūta vai piestiprināta instrukcija, kādam augumam un svaram tie domāti, jo no tā atkarīga noturība uz ūdens.

A.Žerebcovs uzsver, ka šie tērpi jālieto pareizi: nepietiek tikai uzvilkt vai vienkārši uzvest plecos. Jāaiztaisa visas manšetes un jāizvelk nostiprinājuma jostas, kā norādīts instrukcijā,

„Ja zemledus makšķerēšana ir vaļasprieks, to nevajag padarīt par apdraudējumu, jo tagad ir tādi tērpi, kas neļauj salt virs ledus vai noslikt zem tā,” norāda čopes lietu pārdevējs Adrians Žerebcovs.

citādi ūdens iekļūs zem tērpa un tā darbība nebūs efektīva. Atkarībā no ieradumiem makšķernieki izvēlas vai nu kostīmu, vai kombinezonu. Parasti tērps tiek uzvilts jau mājās. Tālu ceļu mērojot, pirmajam priekšrocība, ka mašīnā var novilkt jaku, bet sliktums – siltā laikā to mēdz atstāt transportlīdzeklī vai pie kāda āliņģa. Bet bikses vien neglābs. Savukārt pluss – jakas labāk nekā kombinezoni sargā no vēja.

Gan vieniem, gan otriem svarīgākā ir termoregulācija. „Cilvēki netic, ka tik plānā tērpā mīnus 20 grādos nesalst,” tā makšķernieks. „Vieni pērķ pēc cenas, citi pēc gaumes vai savas neapgāžamās pārliecības, ka plāns apģērbs nevar būt silts. Taču labākajiem un arī dārgākajiem kombinezoniem ir vairākas priekšrocības: silti un ērti jebkuros laika apstākļos, droši, ja gadījies iekļūt ūdenī. Tas pats attiecas uz pārējo ekipējumu:

Kombinezonos ir kabatiņa ar svilpīti, kurai ir griezīga skaņa kā sirēnai, tad palīgā saukšanai pietiek ar vārgu elpas izpūšanu.

Maskas makšķerniekiem un ne tikai tiem.

Zābaku nozīme – lai tie neslīd, ir ērti un minusos nesalst kājas. Par makšķerniekiem ražotāji domājuši īpaši – apavi ir izskatīgi un neticami viegli.

Pa ledu ejot, apavus var apjot ar šādām skavām.

Populāri ir dalītie cimdi jeb pirkstaiņi-dūraiņi.

ar kuru saukt palīgā.

Viss makšķernieku veikalā piedāvājums esot pārbaudīts, labam tērpam jākalpo vismaz trīs gadus, pēc tam var zust noturība pret lietu, taču glābšanas efektam jāpaliek.

Dainas Tāfelbergas
teksts un foto

Ceļā uz pārmaiņām

Kuldīgas novada pašvaldība izstrādā jaunu nolikumu, kā tā turpmāk organizēs licencēto makšķerēšanu Ventā no rumbas līdz Abavas ietekai.

Jau rakstīts, ka šo pienākumu dome pārņēma no SIA *Kurzemes cope*. Vecā kārtība ir spēkā līdz 31. decembrim. Ja līdz tam nolikums nebūs saskaņots, tad līdz spēkā stāšanās brīdim 200 m virs rumbas un 500 m zem tās makšķerēt nedrīkstēs.

ZONAS NEMAINĪSIES

Par nolikuma izstrādi un licencētās makšķerēšanas organizāciju atbild vides speciāliste Dace Jansone kopā ar pašvaldības policijas priekšnieku Rinaldu Gūtpelcu. „Makšķerēšanas zonas nemainīsies,” teic D. Jansone. „Būs ekskluzīvā A zona no rumbas līdz vecajam tiltam un B zona no tilta līdz Abavas ietekai. Krastu apsaimniekošanu plānots nodot Kul-

Katram jābūt makšķernieka kartei. Ja ir vēlme zivis ķert Ventas licencētajā posmā, jāiegādājas arī zonējumam un laikam atbilstoša licence. Bez maksas licence pienākas bērniem līdz 16 gadiem, senioriem pēc 65 gadiem un invalīdiem.

dīgas komunālajiem pakalpojumiem sadarbībā ar makšķerniekiem. Pašvaldības policijas ziņā būs kontrole.” Nolikums jāapstiprina domes sēdē un jāsaskaņo vairākās iestādēs Rīgā.

PA VIENAM LASIM

Iecerēti daži jauninājumi. Piemēram, līdz šim A zonā pieķerušos lasi paturēt nedrīkstēja, bet, ja paveicās to noķert B zonā no 1. janvāra līdz 15. jūnijam, vienu drīkstēja atstāt. „Esam paredzējuši, ka A zonā, nopērkot attiecīgas cenas licenci, vienu lasi drīkstēs ķert no 16. septembra līdz 14. oktobrim. 15. oktobrī iestājas liegums,” skaidro D. Jansone. Otrs jaunums: licences pārdos arī elektroniski – vietnes www.epakalpojumi.lv sadaļā *E-loms*.

VEDOKLIS. „Visvairāk maluzvejnieku”

Tik skarbi par Kuldīgu saka Makšķernieku organizāciju sadarbības padomes valdes loceklis, žurnālists un dabas draugs Māris Olte, tomēr piebilstot, ka situācija uzlabojas.

Viņš pārliecināts, ka *Kurzemes cope* darījusi visu, kas tās spēkos, tomēr ar dažām lietām komersants galā tikt nevar – to spējot vien pašvaldība. „Bez tās nevar iesaistīt pareizos ekspertus, izdarīt pareizos secinājumus,” uzskata M. Olte. Kuldīgā pie Ventas maluzvejnieku labā strādājot ģeogrāfiskie apstākļi, tādēļ uzslavas vērts ir kaut vai tas, ka pašvaldības policija panākusi: *malīku* grozi rumbā ir apkaroti un lašu nārsta vietas tiek piesargātas.

„Visu *malīkošanu* jau neizskaidrēsi. Vairāk vajadzētu organizēties pašiem makšķernie-

Māris Olte: „Ventā Kuldīgas robežās nemakšķerēju, jo bildēs esmu redzējis, ko nodara maluzvejnieki. Man Venta patīk, bet braucu lejpus – tas ir mans princips.”

Rīt, 22. novembrī, kanālā Re:TV raidījumā *Makšķerē ar Olti* būs Kuldīgā nesen filmētais materiāls par to, kas notiek Ventā.

kiem. Pašvaldības tiesības nolemt, ko ļaut, ko ne, ir svira ceļā uz procesa sakārtošanu, iesaistot sabiedriskos partnerus. Latvija ir mūsu zeme, un mums jāmacās tajā saimniekot. Ar laiku kārtība būs. Jau tagad var redzēt, ka iet uz labo pusi.”

Bet lašu makšķerēšanas licencēšanā īgaunī un lietuvieši Latviju apsteiguši: „Viņi sapratuši, kādā algoritmā var cilvēkiem ļaut kāroto rudens lasi iegūt oficiāli. Ja, sadarbojoties ar zinātniekiem, izdosies panākt, ka lasi Ventā var *ganīt*, tā būs iespēja sasniegt Latvijas rekordu, jo rudens lasis ir unikāls. Tas piesaistīs arī ārzemju tūristus.”

Noteikumi, kas jāievēro

Makšķerēšanas, vērdošanas un zemūdens medību noteikumos (Ministru kabineta noteikumi nr. 800) šogad ieviestas izmaiņas, tai skaitā par lomā paturamo zivju skaitu un pieļaujamo garumu.

1. Zivju sugas, kurām noteikts ierobežojums, cik lomā drīkst paturēt viens cilvēks: alata – 1, akmeņplekstes – 5, asari – 5 kg, ālanti – 3, lasis – 1, līdakas – 5, līņi – 5, mencas – 10, salaka – 10 kg, salates (meža vimbas) – 3, sami – 3, sapali – 5, strauta foreles, sīgas – 3, plekstes 10 kg, repši – 20, taimiņš – 1, vimbas – 5, vēdzeles – 5, zandarti – 5, zuši – 3.
2. Lomā atļauts paturēt zivis, kuru minimālais garums ir šāds:
 - lasim un samam – 60 cm,
 - līdakai, taimiņam un zutim – 50 cm,
 - salatei (meža vimbai) un zandartam – 45 cm,
 - strauta forelei, mencai un vēdzelei – 35 cm,
 - akmeņplekstei, alatai, ālantam, sapalam, sīgai un vimbai – 30 cm,
 - līnim – 25 cm,
 - asarim, kas noķerts Baltijas jūrā un Rīgas jūras līcī, – 19 cm,
 - repsim – 16 cm.
3. Zivju ieguves laikā nav atļauts ķidāt tās sugas, kurām noteikts loma svāra ierobežojums.

Jolanta Hercenberga

Lašu un zušu būs vēl vairāk

Valdība nupat apstiprinājusi zivju resursu mākslīgās atražošanas plānu 2017.–2020. gadam.

Tajā noteikts, kādam jābūt ieguldījumam nārsta vietu atjaunošanā un dzīvotņu uzlabošanā, skaidrota šīs rīcības zinātniskā uzraudzība, novērtējums un ieteikumi darbības pilnveidei. Tāpat paredzēta zušu krājumu pārvaldība – populācijas papildināšana un monitorings.

Izpildot jauno plānu, palielināsies iekšējo ūdeņu, Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes zivsaimnieciski nozīmīgie resursi. Tiks radīti labvēlīgi apstākļi makšķerēšanai, vērdošanai, zemūdens medībām, zvejniecībai un zivkopībai, tūrisma attīstībai, kā arī citām jomām, kas saistītas ar reģionālo attīstību. Tāpat tiks saglabāta ihtiofaunas daudzveidība, uzlabotas dzīvotnes un atjaunotas nārsta vietas.

Ik gadu Latvijā publiskās ūdenstilpes plānots papildināt vismaz ar 15 miljoniem zivju kāpuru, mazuļu un smoltu, kā arī vēzu mazuļu un nēģu kāpuru.

Daina Tāfelberga

MAKŠĶERNIEKU STĀSTI

Trīs vīri laivā un līdaka

Aldis ar draugiem Mārtiņu un Kalvi, pašiem negribot, noķēruši nepilnus sešus kilogramus smagu līdaku.

IEBRAUCA GARLAIKODAMIES

Stāsts savā ziņā ikdienišķs. To dien pie Nabes ezera Alda drauga meitai bijusi dzimšanas dienas ballīte. Tā kā lieliem vīriem bērnu pasākumā kļuvis neinteresanti, nolēmuši iebraukt ar laivu ezerā un pa jokam izmest makšķeri. No trijotnes vienīgi Aldis iepriekš kaut cik nopietni to darījis (viņa tēvs gan ir pieredzējis), tāpēc laivu braucienos līdzī mēdza būt šādi tādi zvejas piederumi, kā arī iegādāta attiecīga karte. Tā nu trīs vīri garlaikodamies airējuši uz ezera vidu.

Aldis izmetis spinningu ar mākslīgo zivtiņu. Drīz tā norastījās, un makšķernieks, biedru ovāciju, tostarp izbaīļu intonāciju pavadīts, sācis tīt auklu. Spolēšana nav padevusies, jo ēsmas pieķēries kaut kas aizdomīgi smags, kas spēcīgi spurojies pretī tā, ka varējies pat apgāzt laivu vai aizvilkt to nedrēs.

LABI, KA TOMĒR ZIVS

Laivotāji pat pārbijušies, un pirmos prieka izsaukumus „Eu, kaut kas ir!” drīz nomainījis: „Ko nu lai dara?” Aldis tomēr dūšu nav zaudējis – spolējis un

vilcis, cik spēka, aicinot palīgos līdzbraucējus. Tie nav atsaukusies: viens ķēries pie ariem, otrs pie tālruņa, lai video iemūžinātu unikālo skatu.

Tad virs ūdens parādījusies pamatīgas līdakas galva. Savā ziņā bijis mierinājums, ka uz nēcilā mānekļa uzķērusies normāla zivs, nevis kas nepatīkams. Kaut kur vīri lasījuši, ka tādas brangas gudro līdaku mammas vai tēvi ar sīkumiem nekrāmējas pat tad, ja uz copi devies īsts makšķernieks, kur nu vēl tādi amatieri kā šī trijotne, kurai normāls loms raisa paniku. Varētu laist atpakaļ – miers un Dievs ar to nejausi izprovocēto nezvēru! Bet kā lai noņem no āķa? Turklāt šī līdaka bija vecumā, kad tuvojas zobu maiņa un žokļi ir acīmredzami spēcīgi.

ROKAS KLĀT NELIKS

Apceres par līdaku īpatnībām

tobrīd gan neesot bijušas prātā. Mārtiņš cītīgi tēlojis videooperatoru, bet Kalvis – dabas draugu, teikdams, ka savu roku klāt nelikšot. Nācies Aldim līdaku vienam vilkt uz laivas pusi un iecelt plikām rokām, lai izņemtu āķi. Varējuši jau pamest ar visu makšķeri – nav bijusi nekāda dārgā. Taču tad ezerā būtu par vienu *spoku rīku* vairāk. No tēva nostāstiem Aldis atcerējies, ka ar pavadu tik lielu zivi grūti izvilkt – vajadzīgs tīkls. Taču tā līdzī nav bijis, jo braukuši *aiz neko darīt*. Paši makšķernieki un šī stāsta klausītāji vēl tagad brīnīties, kā izdevies noķert un dabūt laivā 5,9 kg smagu līdaku. Kopš nejaušajām ugunskrīstībām Aldis kļuvis par makšķernieku, tomēr tikai svētdienās. Kā saka, pēc šitāda loma – āķis lūpā.

Daina Tāfelberga
Ineses Slūkas zīmējums

RECEPTĒ

Katrīna Spuleniece-Aišpure, uztura speciāliste

Makšķernieka sapnis

Vajadzēs: ap 0,5 kg smagu svaigu zivi, sāli, piparus, 3 ēd.k. etiķa un eļļas maisījuma. **Pildījumam:** 1 burkānu, pusi papriksas, 1 tēj.k. cukura, 1 tēj.k. etiķa, sāli, 2 sīpolus.
Kā pagatavot: zivi iztīra, nomazgā un nosusina. Ierīvē ar sāli un pipariem. Vienu sīpolu sagriež ripiņās. Sajauc 1 tēj.k. cukura ar 2 tēj.k. sāls un 1 tēj.k. etiķa. Šo marinādi uzlej sīpola ripām un patur piecas minūtes. Burkānu, papriku un otru sīpolu sīki sasmalcina. Zivi piepilda ar šiem dārzeņiem un uzliek uz cepamā papīra. Pārlej ar etiķa un eļļas maisījumu, ietin cepamajā papīrā un cepeškrāsnī cep 20–30 minūtes. Pasniedz ar marinētiem sīpolu gredzeniem.

Sacepums ar lasi

Vajadzēs: 300 g svaiga laša, 500 g brokoļu, 500 g ziedkāpostu, 2 sīpolus, 4 olas, 2 olu baltumus, 2 ēd.k. krējuma, 100 g mandeļu, sāli, piparus, muskatriekstu, dilles. **Mērcei:** 200 g skābā krējuma, 2 ēd.k. citrona sulas, sāli, piparus, zaļumus.
Kā pagatavot: lasi apsāla, apber ar rupji maltiem pipariem, cukuru un sasmalcinātām dilēm. Marinē 30 minūtes. Ziedkāpostus un brokoļus rupji sagriež un sautē apmēram 10 minūtes kopā ar sīpoliem. Notecina sietīņā un atdzesē. Tad katrus dārzeņus atsevišķi samīca, katrai masai pievieno 2 olas, 1 olu baltumu, 1 ēd.k. skābā krējuma un 50 g sasmalcinātu mandeļu. Pievieno sāli, piparus un muskatriekstu. Ietauko cepamo veidni – vislabāk tādu, kurā veidojas maizes kukulītis līdzīgs sacepums. Apakšā liek ziedkāpostu masu, tad brokoļu masu, lasi, tad atkal ziedkāpostus, lasi un pēdējo brokoļu kārtu. Visu izlīdzina un nosedz ar foliju vai cepamo papīru. Cepeškrāsnī cep ūdens peldē apmēram stundu. Gatavu atdzesē un pasniedz ar mērci, kas pagatavota, sajaucot skābo krējumu ar citrona sulu, sāli, pipariem un zaļumiem.

Kurzemnieks

sadarbībā ar
Zivju fondu,
Lauku atbalsta dienestu,
biedrību *Darīsim paši!*

To veidoja žurnālisti Daina Tāfelberga, Inguna Spuleniece, Vija Zariņa, Juris Lipsnis, Jolanta Hercenberga, fotogrāfs Aivars Vētrājs. Māksliniece Inese Slūka, maketētāja Laila Liepiņa. Redaktore Daiga Bitīniece. Tirāža – 3894. Tālr. atsauksmēm 63350567; e-pasts: redakcija@kurzemnieks.lv.

Izdevumu atbalsta

Darīsim paši!

